

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:
Președinte – Nicolae Gordilă,
Judecători – Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurii Diaconu și Ion Guzun,
judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în
Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, de către avocatul
Talmaci Mariana în numele inculpatului Talmaci Nicolae, prin care se solicită casarea
deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, în cauza
penală în privința lui

Talmaci Nicolae Grigore, a.n.
20.03.1983, originar și domiciliat în mun.
Chișinău, loc. Bacioi,

Termenul de examinare a cauzei:

- *prima instanță: 16.10.2014-06.04.2015;*
- *instanța de apel: 04.05.2015-26.11.2015;*
- *instanța de recurs: 20.01.2016-15.03.2016;*

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 06 aprilie 2015, Talmaci Nicolae a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. Pentru a se pronunța cu sentința, prima instanță a reținut că, Talmaci Nicolae este învinuit în faptul că, la 10.12.2013, aproximativ la ora 00.35, pe sensul „intrare” al postului vamal „Leușeni-Albița” (auto), în cadrul controlului vamal al mijlocului de transport de model „Mercedes- Benz” cu n/î IS 88TTI, care tracta remorca cu n/î IS89TTI, ce se deplasa din Italia în R. Moldova, aflîndu-se la volanul acestei unități de transport, acționînd cu intenție directă în scop cupidant, urmărind trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările și admițînd în mod conștient survenirea lor, contrar prevederilor art.art.4 și 5 a Legii cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul R. Moldova de către persoanele fizice, nr. 1569-XV din 10.12.2002, art. 175-178 Cod vamal, intenționat nu a declarat în declarația vamală și nu a prezentat controlului vamal mărfuri de larg consum în asortiment și anume:

- Rulou de polietilenă -1 buc;
- Generator electric „CMI 750W” - 1 buc;
- Dispozitiv de închidere a porților „Genius G-det” -1 buc;
- Telefon mobil de model „Samsung Galaxy Star” - 2 buc;
- Burghiu electric de model „Bosh PSR 14.4-2” - 2 buc;
- Set de albituri - 1 set;
- Boxe de model „Crenius SP-M200” -1 set;
- Încălțăminte de marca „Polo Ralph Lauxent” - 5 perechi;
- Aparat de fotografiat de model "NX I 100" - 1 buc;
- Bobine de ață - 50 buc;
- Robot de bucătărie de model „Philips” - 1 buc;
- Pisă motor „KTO 0109” - 1 buc;
- Cuptor microunde de model „Daewoo K.OR GL35” - 1 buc;
- Sistem de alarmă de model „2300GSM” -1 set;
- Set domofon de model „Comeht” -1 set;
- Microscheme de model „Genius” - 3 buc;
- Lacăt de model „Genius” - 2 buc;
- Calorifer electric de model „Kennex” — I buc;
- Blander de model „Braun Multicquick MR300M” – 1 buc;
- Dulap pentru încălțăminte de model „Livamo” - 1 buc;
- Rearmo-ventilator de model „Conex-Silver fC-SP2000” - 1 buc;
- Set jucărie tren de model "MotoramaKids" - 1 set;
- Vopsea pentru păr de model „Seta culori” - 63 buc;
- Gel-lac pentru păr - 6 buc;
- Televizor LED de model „LG 47 LAG4IS” - 1 buc;
- Paltoane pentru dame de model „H&M” - 3 buc;
- Paltoane pentru dame de model „Knowman” - 2 buc;
- Scurtă pentru bărbați de model „Quechoe” - 1 buc;
- Șurubelniță electrică de model „Blak80” - 1 buc;
- Set de chei compusă din 94 de piese - 2 set;
- Touchpad de model „Logitech” - 1 buc;
- Căști audio - 6 buc;
- Computer auto de model „Bosh C3” - 1 buc;
- Aspirator de model „Rowenta Ciclonie” - 1 buc;
- Măsurător digital cu laser de model „Stanley TLM99” - 1 buc;
- Video card de model „Sapphice md 7970” - 1 buc;
- Plată de model „PC MSI ZH77A-G43” - 1 buc;
- Rochii pentru dame - 8 buc;
- Bluze pentru dame - 23 buc;
- Costum sportiv pentru dame - 2 buc;

- Procesor de model „Intel Pentium 2,8 GHZ” - 1 buc;
- Pantaloni pentru copii - 4 buc;
- Procesor de model „Intel Pentium 4 3.0 GHZ” - 3 buc;
- Procesor de model „Intel Celeron 1.6 GHZ” - 1 buc;
- Procesor de model „Intel Celeron 1.8 GHZ” - 1 buc;
- Bluze pentru copii - 6 buc;
- Căciulițe pentru fete - 2 buc;
- Plată de model „MSI H77MA-G43” - 5 buc;
- Plată de model „PC ASUS FI A55-M” - 1 buc;
- Plată de model „PC M57 FM2-A75IA” - 1 buc;
- Procesor de model „AMD Athlon-2” - 1 buc;
- Procesor de model „AMD Athlon G4x2” - 2 buc;
- Plată de model „PC ASUS MSA97” - 1 buc;
- Plată de model „M57 277A-G45” - 1 buc;
- Plată de model „ASUS P8Z77-VLX” - 1 buc;
- Plată video de model „Radeon HD 5970” - 1 buc;
- Set dormitor pentru copii - 1 set;
- Blender de model „Russel Hobbs” - 1 buc;
- Scurtă pentru bărbați - 4 buc;
- Rochie pentru dame - 9 buc;
- Pantaloni pentru dame - 2 buc;
- Șorți pentru dame - 3 buc;
- Costum de noapte pentru dame - 1 buc;
- Panetoane - 95 buc;
- Praf pentru spălat - 16 buc;
- Praf pentru spălat lichid - 7 sticle.

Conform raportului de evaluare nr. 2317 din 20.12.2013, emis de către Secția venituri și valoare în vamă, s-a constatat că valoarea în vamă a mărfurilor menționate constituie suma de 106976,12 lei.

3. Împotriva sentinței procurorul a declarat apel solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și de a încasa din contul lui Talmaci Nicolae în beneficiul statului contravaloarea mărfurilor ce a constituit obiectul de contrabandă în sumă de 106976,12 lei.

În argumentarea apelului a invocat că:

- instanța de fond la pronunțarea sentinței nu a dat apreciere corectă probelor cercetate și a pus la baza sentinței declarațiile făcute de inculpat în ședința de judecată și anume că, în momentul traversării frontierei de stat la volanul mijlocului de transport s-a aflat conducătorul auto Iațco Gheorghe, însă acesta fiind audiat la etapa urmăririi

penale, niciodată nu a declarat că s-a aflat la volanul microbuzului și doar în instanța de judecată a făcut această declarație cu scopul de a-l absolvi de răspunderea penală pe inculpat, astfel invocând două mijloace probatorii importante și anume, informația din sistemul informațional „Frontiera” prezentată de către Poliția de Frontieră și informația din sistemul informațional „Unipas” prezentată de Serviciul Vamal, unde în ambele cazuri este înregistrat în calitate de conducător auto anume Talmaci Nicolae și nu Iațco Gheorghe;

- instanța de fond a pus la baza sentinței declarațiile martorilor Iațco Gh., Pușca Al., Tataroi VI., cât și declarațiile inculpatului, care au indicat că, în momentul traversării frontierei de stat, ei nu s-au eschivat de la controlul vamal și nici nu au tănuit marfa prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, dar dimpotrivă, au declarat integral toată marfa în scris și verbal;

- instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că, conform rechizitoriului inculpatul a fost învinuit pentru trecerea peste frontiera Republicii Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, tănuindu-le de controlul vamal prin nedeclarare și nicidecum prin eludare sau prin ascundere în locuri special pregătite în acest sens;

- instanța nu a dat absolut nici o apreciere declarațiilor inspectorilor vamali, care sunt veridice și pertinente, fapt ce a dus la emiterea unei hotărâri cu încălcarea prevederilor art. 394 alin.(3) pct. 2) Cod de procedură penală care prevede că, sentința de achitare trebuie să cuprindă motivele pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării;

- declarațiile martorilor Armeanu Constantin, Jitari Alexandru, Puntea Igor și Popenco Artiom în coroborare cu alte probe corespund circumstanțelor stabilite în cauză și indică la faptul că prin acțiunile inculpatului a fost realizată fapta intenționată îndreptată spre trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova prin contrabandă a mărfurilor, prin nedeclarare;

- cu referire la motivul precum că mărfurile transportate au fost pentru necesitățile personale și în cantități pentru care nu se achită taxa de import și care nu depășește 200 euro, instanța de fond nu a luat în calcul faptul că, bunurile ce i se încredințează inculpatului și au fost trecute fără a fi declarate nu se regăsesc nici în declarația vamală a inculpatului, nici în declarațiile vamale completate de preinșii martori Pușca Al., Tataroi VI. și Iațco Gh., iar instanța în motivarea expusă s-a limitat doar la transcrierea Hotărârii Plenului CSJ nr.5 din 24.12.2010 și a Legii nr. 1569, fără careva argumente.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat, casată sentința instanței de fond și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Talmaci Nicolae a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 248 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale - 4000 lei.

4.1. Instanța a constatat că, la 10.12.2013, aproximativ la ora 00.35, pe sensul „intrare” al postului vamal „Leușeni-Albița” (auto), în cadrul controlului vamal al

mijlocului de transport de model „Mercedes-Benz” cu n/î IS 88TTI, care tracta remorca cu n/î IS89TTI, ce se deplasa din Italia în R. Moldova, Talmaci Nicolae aflându-se la volanul acestei unități de transport, acționând cu intenție directă și în scop cupidant, urmărind trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor prejudiciabile, admițînd în mod conștient survenirea acestor urmări, contrar prevederilor art. art. 4 și 5 al Legii cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul R. Moldova de către persoanele fizice, nr. 1569-XV din 20.12.2002, art. art. 175-178 Cod vamal, intenționat nu a declarat în declarația vamală și nu a prezentat controlului vamal mărfuri de larg consum în asortiment și anume:

- Telefon mobil de model „Samsung Galaxy Star” - 2 buc – 3200 lei;
- Burghiu electric de model „Bosh PSR 14.4-2” - 2 buc – 2100 lei;
- Încălțăminte de marca „Polo Ralph Lauxent” - 5 perechi – 4250 lei;
- Bobine de ață - 50 buc – 400 lei;
- Vopsea pentru păr de model „Seta culori” - 63 buc – 4410 lei;
- Gel-lac pentru păr - 6 buc – 420 lei;
- Paltoane pentru dame de model „H&M” - 3 buc - 2400 lei;
- Paltoane pentru dame de model „Knowman” - 2 buc – 1800 lei;
- Căști audio - 6 buc – 900 lei;
- Rochii pentru dame - 8 buc – 4400 lei;
- Bluze pentru dame - 23 buc – 6900 lei;
- Costum sportiv pentru dame - 2 buc – 1600 lei;
- Procesor de model „Intel Pentium 2,8 GHZ” - 1 buc – 916 lei;
- Pantaloni pentru copii - 4 buc – 1600 lei;
- Procesor de model „Intel Pentium 4 3.0 GHZ” - 3 buc – 760 lei;
- Procesor de model „Intel Celeron 1.6 GHZ” - 1 buc – 572 lei;
- Procesor de model „Intel Celeron 1.8 GHZ” - 1 buc – 333 lei;
- Bluze pentru copii - 6 buc - 900 lei;
- Căciulițe pentru fete - 2 buc – 400 lei;
- Plată de model „MSI H77MA-G43” - 5 buc – 650 lei;
- Plată de model „PC ASUS FI A55-M” - 1 buc – 600 lei;
- Plată de model „PC M57 FM2-A75IA” - 1 buc – 700 lei;
- Procesor de model „AMD Athlon-2” - 1 buc – 700 lei;
- Procesor de model „AMD Athlon G4x2” - 2 buc – 700 lei;
- Plată de model „PC ASUS MSA97” - 1 buc – 681 lei;
- Plată de model „M57 277A-G45” - 1 buc – 1176 lei;
- Plată de model „ASUS P8Z77-VLX” - 1 buc – 865,92 lei;
- Plată video de model „Radeon HD 5970” - 1 buc – 3206,4 lei;
- Scurtă pentru bărbați - 4 buc – 1800 lei;
- Rochie pentru dame - 9 buc – 3600 lei;

- Pantaloni pentru dame -2 buc – 600 lei;
- Șorți pentru dame - 3 buc - 750 lei;
- Panetoane - 95 buc – 5700 lei;
- Praf pentru spălat - 16 buc – 480 lei;
- Praf pentru spălat lichid - 7 sticle – 420 lei, în total bunuri în sumă de 60 890,32 lei, fapt stabilit conform raportului de evaluare nr. 2317 din 20.12.2013, emis de către Secția venituri și valoare în vamă.

Colegiul penal a reîncadrat acțiunile inculpatului în baza art. 248 alin. (1) Cod penal, reieșind din faptul că bunurile în număr a câte 1 bucată, nu sunt probe care ar dovedi că sunt cu statut comercial, or, restul de marfă, care este într-un singur exemplar și a fost inclus în actul de învinuire ca obiect al contrabandei, nu poate fi introdus în volumul învinuirii, deoarece nu a fost dovedită introducerea acestor mărfuri în scop de contrabandă și deși inculpatul nu și-a recunoscut vina, atât la urmărirea penală, în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, cât și în instanța de apel, vinovăția acestuia este demonstrată integral prin probele acumulate legal în cadrul urmăririi penale, precum și prin cele examinate în instanța de judecată, recercetate și verificate în cadrul instanței de apel, și anume:

- declarațiile martorilor Popenco Artiom, Puntea Igor, Dihterenco Anatolie, Armeanu Constantin și Jitari Alexandru;
- raportul de autosesizare din data de 27.12.2013 (f.d. 4, vol. I);
- raportul-denumț al inspectorului principal al SCFV, Artiom Popenco, din 10.12.2013 (f.d. 7, vol. I);
- sesizarea inspectorului superior al SEM „Centru” DSO SV, Alexandru Jitari, din 10.12.2013 (f.d. 10, vol. I);
- act de însoțire a mijlocului de transport din 10.12.2013 (f.d. 11, vol. I);
- procesul-verbal privind efectuarea controlului de către echipa mobilă nr. 334/2013, din 10.12.2013, cu anexele nr. 1 și 2 (f.d. 12-14, vol. I);
- procesul-verbal de examinare a mijlocului de transport de model „Mercedes- Sprinter” cu n/î IS 88 TTI și IS 89 TTI din 10.12.2013 (f.d. 16, vol. 1);
- declarația vamală a lui Talmaci Nicolae (f.d. 38, vol. I);
- raportul de evaluare a Secției venituri, valoare în vamă și clasificarea mărfurilor nr. 2317 din 20.12.2013, conform căruia valoarea în vamă totală a lotului de marfă depistat în mijlocul de transport cu n/î IS 88 TTI și IS 89 TTI, enumerat în actul de învinuire, constituie suma de 106 976,12 lei (f.d.50-53, vol. I);
- declarația vamală DV6 întocmită de Talmaci Nicolae (f.d. 56, vol. I);
- procese-verbale de examinare a obiectului (f.d. 137-139, vol. I);
- extras privind traversarea frontierei, potrivit căreia în calitate de șofer este indicat Talmaci Nicolae (f.d. 147, vol. I).

Colegiul penal a statuat că probele enumerate dovedesc vinovăția inculpatului și infirmă afirmațiile ultimului privind nevinovăția sa. Astfel, instanța de apel a constatat

că prima instanță incorect l-a achitat pe Talmaci Nicolae de săvârșirea infracțiunii incriminate, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

Referitor la motivul precum că inculpatul nu s-a aflat la volanul microbuzului, Colegiul penal a reținut că, incorect instanța de fond a pus la baza sentinței declarațiile inculpatului și anume că, în momentul traversării frontierei de stat, la volanul mijlocului de transport s-a aflat Iațco Gheorghe, faptul dat fiind combătut prin declarațiile inculpatului din cadrul urmăririi penale cât și prin informația din sistemul informațional „Frontiera” prezentată de Poliția de frontieră și informația din sistemul informațional „Unipas” prezentată de serviciul vamal, în ambele cazuri fiind înregistrat în calitate de conducător auto anume inculpatul și nu Iațco Gheorghe.

De asemenea, Colegiul a mai reținut că, instanța de fond la baza sentinței de achitare a indicat că marfa transportată nu a fost ascunsă sau tănuită în locuri special adaptate, în argumentarea acestuia indicând declarațiile martorilor Iațco Gh., Pușca Al., Tataroi VI., cât și declarațiile inculpatului, neluând în considerație faptul că, conform învinuirii inculpatul a fost învinuit pentru trecerea peste frontiera Republicii Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, tănuindu-le de controlul vamal, prin nedeclarare și nicidecum prin eludare sau prin ascundere în locuri special pregătite în acest sens.

Cu referire la argumentul instanței precum că mărfurile transportate au fost pentru necesități personale și în cantități pentru care nu se achită taxe de import și nu depășesc 200 euro, instanța de apel a menționat că, bunurile ce i se incriminează inculpatului și au fost trecute fără a fi declarate, nu se regăsesc nici în declarația vamală a inculpatului, nici în declarațiile vamale completate de martorii Pușca Al., Tataroi VI. și Iațco Gh., or, instanța de fond limitându-se doar la transcrierea Hotărârii Plenului CSJ nr. 5 din 24.12.2010 și a Legii nr. 1569.

Din cele relatate s-a dovedit cu certitudine că inculpatul aflându-se la volanul mijlocului de transport de model „Mercedes-Benz” a trecut peste frontiera de stat mărfuri, obiecte și alte valori în proporții mari prin nedeclararea în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei.

Analizând materialele dosarului penal și apreciindu-le în cumul cu probele menționate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, veridicității și coroborării lor acțiunile inculpatului a fost încadrate în baza art. 248 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: contrabandă, adică trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor în proporții mari, tănuindu-le de controlul vamal prin nedeclarare.

La stabilirea pedepsei, Colegiul penal a ținut cont de prevederile art. 75, 76, 77 Cod penal, iar circumstanțe ce atenuează, ori agravează răspunderea penală în privința inculpatului nefiind stabilite și luând în considerație principiile prevăzute de art. 4, 61 alin. (2) Cod penal, Colegiul penal a ajuns la concluzia că este rațional și oportun ca inculpatului să-i fie aplicată pedeapsă sub de amendă în mărime de 200 (două sute)

unități convenționale, adică 4 000 lei.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei menționate, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea solicitării recurentul a invocat că:

- decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă a fi casată, deoarece este contrară stării de fapt stabilite în baza probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești și contravine prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală;

- din textul deciziei instanței de apel se constată că s-a admis o eroare gravă, deoarece nu este indicat nici un motiv plauzibil ce ar combate sau care ar indica că în acțiunile inculpatului nu sunt prezente elementele infracțiunii încriminate, nefiind combătute în acest sens motivele apelului procurorului;

- la calificare faptei inculpatului instanța de apel nu a ținut cont de intenția directă a lui Talmaci Nicolae, care a dorit și a importat prin nedeclarare toate bunurile indicate în rechizitoriu, potrivit căruia, a trecut peste frontiera Republicii Moldova mărfuri în proporții deosebit de mari, tăinuindu-le de controlul vamal prin nedeclarare;

- instanța de apel nu a dat aprecierea corespunzătoare declarațiilor inspectorilor vamali, care în coroborare cu alte probe corespund circumstanțelor stabilite în cauză și conchid că acțiunile inculpatului au fost realizate cu intenție;

- conform raportului de evaluare nr. 2317 din 20.12.2013, emis de către Secția venituri și valoare în vamă, s-a constatat că valoarea în vamă a mărfurilor menționate supra constituie suma de 106976,12 lei ce constituie proporții deosebit de mari, astfel, motivul invocat de către instanța de apel pentru a exclude din învinuire mărfurile, precum și mărfurile netransportate au fost pentru necesități personale și în cantități pentru care nu se achită drepturi de import și care nu depășesc 200 euro, este unul nefondat;

- instanța de apel nu a luat în considerație că bunurile care i se încriminează inculpatului și au fost trecute fără a fi declarate nu se regăsesc nici în declarația vamală a ultimului, nici în declarațiile completate de Pușca Al., Tataroi Vl. și Iațco Gh. Chiar dacă bunurile importate de către inculpat erau pentru scopuri personale, totuși valoarea acestora depășește cu mult 300 de euro și prin urmare obligatoriu trebuiau să fie declarate în scris;

- instanța de apel nu s-a expus și asupra solicitării indicate în apelul procurorului referitoare la încasarea din contul lui Talmaci Nicolae în beneficiul statului contravaloarea mărfurilor ce au constituit obiectul de contrabandă în mărime de 106976,12 lei.

5.1. Împotriva deciziei a depus recurs ordinar și avocatul Talmaci Mariana, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, prin care

solicită casarea acesteia pe motiv că apelul a fost greșit admis, cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului a menționat că:

- instanța de apel nu a ținut cont de principiul contradictorialității procesului penal și neîntemeiat a pronunțat o hotărâre de recunoaștere a vinovăției inculpatului bazându-se exclusiv pe probele cercetate în prima instanță în temeiul cărora Talmaci Nicolae fusese achitat, neîntemeiat procedând la o nouă interpretare a declarațiilor martorilor, care în instanța de apel au fost identice celor din instanța de fond;

- instanța de apel greșit a reținut că inculpatul a fost achitat de către instanța de fond, pe motivul că fapta nu a fost comisă de inculpat, concluzionând că probele cercetate demonstrează contrariul, pe când în realitate conform sentinței Judecătorei Hîncești din 06.04.2015, Nicolae Talmaci a fost achitat pe art. 248 alin.(5) lit. d) Cod penal, din motivul că fapta lui nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii;

- deoarece bunurile au fost restituite proprietarilor nu există corpuri delictive, adică obiectul infracțiunii, ceea ce a fost total ignorat de către Curtea de Apel;

- în baza aceluiași probe și anume procesul-verbal privind efectuarea controlului de către echipe mobile nr. 332/2013, actul de însoțire a mijlocului de transport, declarațiile vamale tip DV6 în nr de 4, Procuratura Generală, prin ordonanța din 31.12.2013, s-a refuzat în pornirea urmăririi penale, din motivul că în acțiunile lui Talmaci Nicolae, Iațco Gheorghe, Pușcă Alexandru și Tataroi Veceslav nu se întrunesc elementele infracțiunii de contrabandă și bunurile menționate au fost restituite persoanelor;

- declarațiile lui Jitari A., Armeanu C., Puntea I. și Popencu A. nu pot fi luate în considerații, deoarece ei însăși au instrumentat cazul, fiind agenți vamali care s-au sesizat la ordinul telefonic, adică persoane cointeresate;

- în pofida declarațiilor martorului A. Dehtearenco date și în instanța de apel, ultima în pct.16 din decizie, în mod arbitrar totuși a reținut că inculpatul nu a declarat și nici n-a prezentat controlului vamal lotul de marfă depistat, astfel, concluzia contravine declarațiilor martorului.

6. Asupra recursului ordinar declarat de procuror a depus referință avocatul Talmaci Mariana, prin care s-a expus pentru respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat, deoarece careva probe noi de către acuzator nu au fost prezentate în instanța de apel, iar critica privind aprecierea probelor nu este temei prevăzut de lege pentru a judeca cauza în ordine de recurs.

7. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea*

de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În corespundere cu art. 448 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate. De asemenea, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale, totodată verificînd dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, Colegiul lărgit menționează că declanșînd o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucît o dată exercitat produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

În susținerea acestei statuări vin și prevederile pct. 14.7 a Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel cu modificările și completările ulterioare, care stipulează că, în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvîrșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărîrea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Deci, statuînd asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției sale, care a fost

expusă pe larg în punctul 4.1. din prezenta decizie, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, interpretând eronat prevederile legii penale și procesual penale, prin urmare aceasta fiind afectată de erori de drept prescrise de pct. 6) alin. (1) art.427 Cod de procedură penală și anume că, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii.*

În primul rînd, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de fond a adoptat o soluție de achitare pe art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, în privința lui Talmaci Nicolae, pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, care ulterior a fost casată de către instanța de apel, recunoscîndu-l vinovat și condamnîndu-l pe acesta în baza art. 248 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel recalificînd acțiunile inculpatului a constatat că, *„la 10.12.2013, aproximativ la ora 00.35, pe sensul „intrare” al postului vamal „Leușeni-Albița” (auto), în cadrul controlului vamal al mijlocului de transport de model „Mercedes-Benz” cu n/î IS 88TTI, care tracta remorca cu n/î IS89TTI, ce se deplasa din Italia în R. Moldova, Talmaci Nicolae aflîndu-se la volanul acestei unități de transport, acționînd cu intenție directă și în scop cupidant, urmărind trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor prejudiciabile, admițînd în mod conștient survenirea acestor urmări, contrar prevederilor art. art. 4 și 5 al Legii cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul R. Moldova de către persoanele fizice, nr. 1569-XV din 20.12.2002, art. art. 175-178 Cod vamal, intenționat nu a declarat în declarația vamală și nu a prezentat controlului vamal mărfuri de larg consum în asortiment și anume bunuri în sumă de 60 890,32 lei, fapt stabilit conform raportului de evaluare nr. 2317 din 20.12.2013, emis de către Secția venituri și valoare în vamă”.*

Ulterior, contrar celor menționate instanța de apel motivează că, *„analizînd materialele dosarului penal și apreciindu-le în cumul cu probele menționate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, veridicității și coroborării lor acțiunile inculpatului a fost încadrate în baza art. 248 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: contrabandă, adică trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor în proporții mari, tăinuindu-le de controlul vamal prin nedeclarare.”*

Prin urmare, este evidentă contradicția în soluția instanței de apel, ceea ce duce la încălcarea prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, care stipulează că *partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, or, conform art. 419 Cod de procedură penală rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară*

potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Situația descrisă mai sus servește drept temei pentru casarea hotărârii și nu poate fi corectată în recurs, ceea ce echivalează cu nesoluționarea fondului cauzei. Eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a trage concluzii privitor la corectitudinea aprecierii probelor de către instanța de apel.

Motivarea soluției adoptată de instanța de apel, contrazice dispozitivul hotărârii, deoarece acesta este expus neclar, temei ce se încadrează în prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și se soldează cu casarea deciziei recurate și remiterea cauzei la o nouă judecare în ordine de apel.

La o nouă judecare a cauzei, este necesar a se ține cont că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată, iar la întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală potrivit cărora, instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Această prevedere se referă și la adoptarea deciziei de către instanța de apel

În al doilea rând, Colegiul penal lărgit menționează că, dacă instanța de apel a admis apelul procurorului, decizia trebuia să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea respectivă, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate, admise ori respinse ca probe.

La fel, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul reține că deși textul recursului declarat de procuror repetă motivele apelului, în decizia instanței de apel cu adevărat nu și-au găsit reflectare răspunsul la toate motivele invocate în apel, or potrivit art.414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, pornind de la motivele recursului ordinar declarat de procuror, care au fost indicate de către ultimul și în apelul său rezultă că, prin decizia recurată, la examinarea cauzei instanța de apel fără a face o apreciere determinată și detaliată a probelor administrate în cauza penală, a ajuns apriori la concluzia condamnării inculpatului, deși procurorul potrivit apelului și reieșind din probele acumulate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul actului de judecată, a redat situația de fapt conform prevederilor art. 252 și alin. (1) art. 254 Cod de procedură penală, la care instanța de apel nu s-a expus sau s-a expus confuz.

Deci, de către acuzare a fost invocat că:

- instanța de fond a pus la baza sentinței declarațiile martorilor Iațco Gh., Pușca Al., Tataroi VI., cât și declarațiile inculpatului, care au declarat că, în momentul traversării frontierei de stat, ei nu s-au eschivat de la controlul vamal și nici nu au

tăinuit marfa, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, dar dimpotrivă, au declarat integral toată marfa în scris și verbal și în cazul dat nu s-a ținut cont de faptul că conform rechizitoriului, inculpatul este învinuit pentru trecerea peste frontieră a mărfurilor în proporții deosebit de mari, tăinuindu-le prin nedeclarare.

Aici, Colegiul remarcă că, instanța de apel a plagiat motivul procurorului fără a-și argumenta poziția proprie asupra acestuia și fără a ține cont de probele prezentate de procuror în susținerea învinuirii.

- instanța de fond a relatat că, mărfurile transportate au fost pentru necesitățile personale și în cantități pentru care nu se achită drepturi de import și care nu depășesc 200 euro, însă nu a luat în calcul că bunurile care i se încredințează inculpatului au fost trecute fără a fi declarate și nu se regăsesc nici în declarația vamală a inculpatului, nici în declarațiile vamale completate de preinșii martori Pușca Al., Tataroi VI. și Iațco Gh.

Instanța de recurs menționează că, instanța de apel a prescris temeiul dat în motivarea deciziei sale, însă fără a-i oferi careva argumentare personală și fără a face trimitere la probele existente în cauza dată prezentate de către procuror.

Astfel, art. 173 Cod vamal prevede că, *mărfurile și mijloacele de transport care trec frontiera vamală, mărfurile și mijloacele de transport a căror destinație vamală se modifică, alte mărfuri și mijloace de transport în cazurile stabilite în condițiile legii sunt declarate organului vamal*, iar Legea nr. 1569-XV din 20.12.2002, cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, prin articolele 4 și 5 stipulează modul de declarare a bunurilor și introducerea acestora pe teritoriul Republicii Moldova.

Prin urmare, instanța de apel urma să ia în calcul prevederile menționate precum și destinația mărfurilor deplasate și să-și expună opinia vis-a-vis de destinația lor - dacă ele sunt introduse în exclusivitate pentru a fi utilizate de către persoană ori de către membrii familiei acesteia și dacă persoana fizică care deplasează marfa a prezentat obligațiune prin care se confirmă că marfa nu este destinată activității comerciale sau, dacă bunurile introduse pe teritoriul țării sunt pentru uz personal valoarea acestora nu trebuie să depășească suma de 300 euro, în caz contrar, este obligatoriu ca acestea să fie declarate în scris.

Mai mult ca atât, instanța de apel a constatat că inculpatul nu a declarat în declarația vamală doar o parte din bunurile indicate în rechizitoriu, valoarea cărora constituie suma de 60890,32 lei, ceea ce a dus la recalificarea acțiunilor inculpatului de la art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal la art. 248 alin. (1) Cod penal, însă fără a-și argumenta soluția și a concretiza poziția bunurilor în valoare de 46085,8 lei, limitându-se doar la formularea că: *bunurile în număr a câte 1 bucată, nu sunt probe care ar dovedi că sunt cu statut comercial, or, restul de marfa, care este într-un singur exemplar și a fost inclus în actul de învinuire ca obiect al contrabandei, nu poate fi*

inclus în volumul învinuirii, deoarece nu a fost dovedită introducerea acestor mărfuri cu scop de contrabandă.

Totodată, instanța de apel urma a se expune asupra faptului că bunurile în valoare de 106976,12 lei, care i se incriminează lui Talmaci Nicolae prin rechizitoriu, nu se regăsesc în declarația vamală a inculpatului sau a martorilor Pușca Al., Tataroi Vl. și Iațco Gh. De aici reiese că, Colegiul penal a efectuat o analiză superficială probelor administrate la cauza penală, iar din textul deciziei instanței de apel se subînțelege o susținere clară a învinuirii și cu toate că a recalificat acțiunile acestuia, nu-și exprimă dezacordul asupra probelor acuzării prezentate pentru confirmarea vinovăției în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal.

Decizia mai cuprinde o contradicție și în sensul că, instanța de apel inițial indică că, prima instanță incorect l-a achitat pe Talmaci Nicolae de săvârșirea infracțiunii incriminate, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat, cu toate că acesta a fost achitat pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, iar ulterior casează soluția instanței de fond și motivează că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 248 Cod penal.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal remarcă că, instanța de apel nu s-a expus asupra solicitării indicate în apelul procurorului prin care s-a cerut încasarea din contul lui Talmaci Nicolae în beneficiul statului contravaloarea mărfurilor ce au constituit obiectul de contrabandă în mărime de 106976,12 lei, or, în cazul dat instanța urma să i-a în considerație că bunurile introduse pe teritoriul țării a căror valoare depășește quantumul neimpozabil, adică suma de 300 euro și care nu sunt destinate activității comerciale sau de producție, drepturile de import se vor percepe reieșind din valoarea bunului în vamă.

La fel, instanța de apel nu a luat în calcul raportul nr. 2317, din 20.12.2013, prin care s-a efectuat evaluarea vamală a mărfurilor importate conform prevederilor art. 7 din Capitolul I, al Acordului privind aplicarea art. VII al Acordului General pentru tarife și comerț din 1994, care prevede regulile de evaluare în vamă și totodată, călăuzitoare în sensul dat sunt și prevederile Regulamentului privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera Republicii Moldova de către persoane fizice.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării totale a deciziei instanței de apel cu remiterea la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată în cadrul căreia urmează a fi apreciate de instanța de apel în cumul cu toate probele la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții juste și corecte.

De asemenea, Colegiul consideră necesar de a atenționa, că motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, acordând părților din proces posibilitatea să-și formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanțelor de recurs elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătoresc.

Motivarea hotărîrilor de către instanțele naționale constituie o obligație impusă acestora și prin prevederile art. 6 din CEDO.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apel și cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, de către avocatul Talmaci Mariana în numele inculpatului Talmaci Nicolae, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui Talmaci Nicolae, dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia publicată integral la 05 aprilie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurii Diaconu

Ion Guzun